

PAŹDZIORKO (13) *sb n*

paździorko (13), [**paździurko**].

paż- (11), paz- (1), paś- (1).

-a-, [-ã-]; *pierwsze o pochylone, końcowe jasne.*

sg *N* paździorco (2). ◇ *G* paździorca (7). ◇ *A* paździorco (2). ◇ *pl N* paździorca (1). ◇ *G* paździoerek (1).

Sł stp notuje, Cn brak.

Dem. od „paździoro”; festuca Vulg (13) : A gdy będzie ten kamień na głowie o włoły tart/ tedy ciągnie k łobie paździorco. Iako Magnes żelazo. FalZioł IV 57b; Gdyż o nim z dawná Prorok nápifał/ iż on [Jezus] y trzciny fkrzywioney nie połomi/ á paździorcá zápalonego nie zágási. RejPos 244v.

[*Wyrażenie: »paździorco kądzielne«: Et erit fortitudo vestra ut/ fauilla stuppe. (pałczurco kadzyelne [lege: kądzielne]) [Vulg Is 1/31] Glosy I nr 22/2.*]

Przen: To, co może stanowić przedmiot zarzutu moralnego [w tym: w nawiązaniu do Matth 7/3-4 (10)] (11) :

W przeciwstawieniach: »paździorco ... bierzmo (2), kłos, trzaska, [tram]« (5): A kogo mierzi v kogo paździorco w oku/ tućby iuz potrzebá w łobie trzálki álbo niepotrzebnego kłofu iákiego pilno vpátrować. RejZwierc 267, 77v, 99; [iákoż śmiełz mowić brátu fwe^{mv}/ Bráćie dayći wjymę á wyrzucę paździorco z oká twe^{so}/ á ono śam małz bierzmo w oku swoim. Leop Matth 7/4 (Linde), 7/3; HozKsięgi 43v; Y czemu obaczałz źdźbło (marg) Abo paździorco (-) kthore iełt w oku bráthá twego/ á bierzma ktore iełt w oku twym/ nie obaczałz? BibRadz II 5].

[*W porównaniu: w thym śamym iełt wyłtęp: á tákowy wyłtęp/ iż też inłze włzytki złości k themu przyrownáne/ fą iákoby paździorco przeciwko tramowi położone HozKsięgi 43v.*]

Wyrażenie: »paździorco w oku« [szyk 5:2] (7): RejWiz 2; RejFig Aa3; Kto chce nie zmylić w poćciwości kroku/ Nie miey paździorcá namnieyłzego w oku. RejZwierc 219, 77v, 99, 185, 267; [Leop Matth 7/3; BibRadz II 5 marg; Respons F2v].

Szeregi: »kłak abo paździorco« (1): A łobie fie przypátruycie. żeby iákie kłáki/ ábo paździorcá z nich [szatańskich siatek tj. pułapek] do was nieprzyłnęły CzechRozm A7v.

»ani makuła ni paździorco« (1): Ták kto chce kogo karác/ nie miey śam do roku/ Ani żadney mákuły/ ni paździorcá w oku. RejFig Aa3.

»proch (a. proszek) abo (a, ani) paździorco« [szyk 3:1] (4): Dáćci wymę trzálke (marg) śiánko abo zdźiebłko To téłz oboie znaczy słowo gréckie. Połpolicie mowią profzek abo paździorco. (-) z oka twégo a ono trám woku twoiem? MurzNT Matth 7/4; Bo ácz iełt rzecz ftráfliwa o to fie pokuśić/ Szácować ludzkie fpráwy muśi dzwónká rułzyć. Y nie trzebá paździorcá ani prochu w oku Mieć/ á z reyeltru fłapác á nie mylić kroku. RejWiz 2; iż [...] gmerzemy w oczoch fwoich/ á w oczoch bliźnich fwoich vpátrując profzek ábo paździorco iákie ieden v drugiego RejPos 172v, 172v.

Synonimy: proszek, trzaszczka, ździebełeczko, ździebelko, ździebłko.